

Nan Omona Ay Surat Pablo Kan Timoteo

Nan Omona Ay Ammuwun

Nan nauy ay surat Pablo at para kan Timoteo ay usa ay fumarfiaru ay omaafurot kan Jesus. Mafialin ay enmafurot hi Timoteo kan Jesus as nan inmuyan Pablo ad Listra as nan omona ay nunfiaatana ay mun-ekasaba (Ara. 14:6-7). Nan aman Timoteo at Griego (Ara. 16:1-3), ngem nan enana ay hi Eunice at Judio ya uray us nan lolana ay hi Loida. Napigsay pammatten chatona'y chuwa ay fianafiai ay Judio kan Jesus (2 Tim. 1:5).

As nan kawad-an Pablo ad Listra as nan maekadwa ay nunfiaatana, nachamagna nan maepangkep as nan ammay ay ukialen Timoteo ya nan napigsa ay pammartin (Ara. 16:1-3). Isunga enayakiana hiya as kadwana ya kafiachangna as nan mangekaskasabaana ya mangisursuruwana as nan maepangkep as nan Ammay ay Chamag. Nunlapu as nan hana ay timpu, inturturuy Timoteo ay nangfiachang kan Pablo (1 Co. 4:17; Filp. 2:19-22).

Nan usa henan chiyucha lukiar ay nun-is-isuruwancha at henan siyudad ay Efeso, ya hid-i nan nanaynanan Pablo kan Timoteo ta hiya nan pannakaachor Pablo ay nangepangpanguru ya nangisursuru as nan iglesia hid-i (1:3). As nan kafiyag Timoteo hid-i, insurat Pablo nan nauy suratna kan hiya, ya nenamnamana ay mailana kasin hiya (3:14; 4:13).

Turu nan infiakiana as nan nauy ay surat. Nan omona at maepangkep as nan chiyucha nun-is-isuru as achi tit-iwa, tay insursurucha ay mu laychun nan taku ay maesarakan, achi omas-asawa ya aaketunay kanuna. Isunga tinukun Pablo ay ustу hi Timoteo ay pakinkuna chicha ay mun-isuru (1:3-7; 4:1-3, 7; 6:3-10, 20-21).

Nan maekadwa at nan chiyucha ustу ay unuchun nan mapili ay mangepangpanguru as iglesia ya chiyucha mapili ay fumadfiachang kan chicha. Nan chiyucha mangepangpanguru as nan iglesia at masapor marispitu nan panagfiaygcha ta chicha mismu nan munturachan nan tataku (3:7).

Nan maekatlu at maepangkep as nan munkarkarakiancha ya munchaychayawancha kan Apo Dios (2:1-3, 8-15), ya nan ustу ay atun ay mangfiachang as nan eellakas, anam-amá ya mafiabfiaor (5:1-16; 6:2).

Nan Nakudkudwaan Nan Nauy Surat

Nan Laplapon Nan Surat 1:1-2
 Nan Maepangkep As Nan Achi Tit-iwa Ay Sursuru 1:3-11
 Nan Panagyaman As Nan Sug-ang Apo Dios 1:12-20
 Nan Munkarakian Ya Munchayawan 2:1-15
 Nan Chiyucha Mange pangpanguru As Nan Iglesia 3:1-16
 Nan Tukun Maepangkep As Nan Panagserfi Kan Cristo 4:1-16
 Nan Atun As Nan Chiyucha Ellakas, Anam-amá Ya Mafiabfiaor 5:1-6:2
 Nan Tit-iwa Ay Kenafiaknang 6:3-10
 Nan Tukun Pablo Kan Timoteo 6:11-21

Nan Laplapon Nan Surat

1 ¹Ha-un hi Pablo ay apostol Cristo Jesus, tay hiyasa nan infilin Apo Dios ay Mangesarakan kan chitaku, ya hiyasa us nan infilin Cristo Jesus ay namnamaun takú ay mangekaman as nan am-in ay sadsad-un takú.

²Nauy nan suratku kan he-a Timoteo ay ifilangku as tit-iwa ay anakku kiapú as nan enmafurotam.

Sapay koma ta mawawacha nan grasya, sug-ang ya nan natalna ay numnum kan he-a ay nurpu kan Dios Ama ya kan Cristo Jesus ay Apo takú.

Nan Mangfiag-anan As Nan Chiyucha Mun-isursuru As Achi Tit-iwa *(2 Ped. 1:2; Jud. 1:8-13)*

³As nan inmuyak ad Macedonia, chinawatku kan he-a ay mayassaka ad Efeso, tay wachacha nan tapina ay tataku ay cha mangisursuru as achi tit-iwa. Ad wani, kasek itukun kan he-a ay filinum chicha ta ikinakcha nan chacha at-atun. ⁴Filinum pay chicha ta achicha nunumnumun nan chiyucha es-estorya ay pinupus-uy ya anchuanhu ay lestaan chi kaap-uwani, tay nan kaman as nan hanacha at munlumu as masusumaan. Maid maifiachangcha as nan matongparan nan laychun Apo Dios, tay nan mangammuwan as nan laychuna at babaen as nan pammati yangkiay. ⁵Nan pangkep nan nauy ay filin at mu tongparuncha, wacha nan tit-iwa ay layadcha as nan iib-acha. Nan nauy ay layad at nurpu as nan nacharos ay pusu, ammay ay numnum ya tit-iwa ay pammati. ⁶Wachacha nan tapina ay tataku ay sinmiyan as nan nauycha ammay ay ukiali, at chatona nan kiapón nan chacha makesossosekan maepangkep as maid kotkotokna. ⁷Laychuncha ay mangisuru as lintig Apo Dios, ngem achicha maawatan nan laychun nan lintig ay kanan, ya achicha us maawatan nan chiyucha epapeletcha.

⁸Mu maepangkep as nan lintig, ammu takú ay ammay sa mu ustу nan kaosarana. ⁹Ammu takú us ay nan lintig at fiakun para as nan chiyucha ammay ay tataku, ngem kun at para as nan chiyucha lomalabsing as lintig ya nunkasokel, chiyucha achi munchaychayaw kan Apo Dios ya chiyucha fumafiasor, chiyucha achi nadiosan chi panagfiyagcha ya chiyucha mangmangset as nan maepangkep kan Apo Dios, ya para as nan chiyucha mangpatuy as chakchakorcha ya pachongcha ay taku, ¹⁰para us as nan chiyucha mangepappas as assi ay lachokcha, as nan chiyucha lanaraki ay manarud as pachongcha ay fianafiai, para us as nan chiyucha mangelayaw as taku, as nan chiyucha nunkangutum, as nan chiyucha muntistigu as achi tit-iwa ya para as nan chiyucha mangekaman as maekontra as nan tit-iwa ay sursuru. ¹¹Nan tit-iwa ay sursuru ay maepangkep as nan lintig at maiyunud as nan Ammay ay Chamag ay entalek nan kangatuwan ya machaychayaw ay Apo Dios kan ha-un ta epakaammok as nan tataku.

Nunyaman Hi Pablo Kiapú As Nan Sug-ang Apo Dios

¹²Munyamanak kan Cristo Jesus ay Apo takú ay mangepapapigsa kan ha-un ay mangekaman as nan nauy ay chunu, tay infilangak as matalek babaen as nan nangchutokanak ay munserfi kan hiya. ¹³Hiyachi nan enatna uray mu nunkaliyak as maifusor kan hiya, penalikiatku ya enoongngosak nan am-in ay tatakuna ad kasin. Ngem sinug-anganak challu kan Apo Dios, tay as nan hiyachi at chaanak pay laing enmafurot, isunga chaanku naammuwan payat nan chak at-atun. ¹⁴Somabsafi nan grasya ay inchat nan Apo kan ha-un, at enettanak pay as pammati ya layadku as nan pachongku ay taku ay hiya challu nan chana id-ichat kan chitaku ay naetatapi kan Cristo Jesus. ¹⁵Nauy nan sursuru ay tit-iwa ya masapor maafurot: “Enmali hi Cristo Jesus asna’s luta ta esarakana nan fumafiasor.” Ha-un nan kaongoran chi fiasfiasorna kan chicha am-in. ¹⁶Ngem sinug-anganak kan Apo Dios ta ha-un nan usa ay mail-an nan maid munkurangana ay kenaanos Cristo. Uray mu ha-un nan kaongoran chi fiasorna, sinug-anganak challu kan Apo Dios, isunga nunfialinak as munturachan chi uray ngachanay taku ta mafialinchay ay omafurot kan hiya ya ta maichat us kan chicha nan fiyag ay maid patingkiana. ¹⁷Machaychayaw ya mafigfigfig koma nan in-inkiana ay Ari ay us-usa ay Apo Dios ay achi matmatuy ya achi maila! Amen.

¹⁸Anakku ay Timoteo, etalekku kan he-a nan nauycha filfilinku ay maiyunud as nan naepapadtu ad kasin ay maepangkep kan he-a: Osarum nan enpadtucha ta tumurudka ay mangamis as nan mangotettet. ¹⁹Papipigsaum nan pammatem ya il-ilaum ta nacharos chi numnummu, tay wachacha nan tapina ay nangachi as nan nacharos ay numnum,

isunga chinachaelcha nan pammatica. ²⁰Nan chuwa kan chicha at cha Himeneo kan Alejandro ay inpurangku kan Satanas ta suruwuncha ay achi munkalikali as maifusor kan Apo Dios.^a

Nan Maepangkep As Nan Panagkararag

2 ¹Nauy pay nan ifiakiak kan he-a. Nan omona at masapor ay ekarkarakian takú nan am-in ay tataku. Chumawat ya munyaman takú kan Apo Dios para kan chicha. ²Ekararakian takú us nan ar-ari ya nan am-in ay tapina ay wacha as nan nangatu ay saad ta natalna ya nadiosan nan panagfiyag takú as nan cha takú munsererfiyan kan Apo Dios ya mangun-unuchan as nan ustу ay ukiali. ³Ammay mu assesa nan atun takú, tay omepalayayad kan Apo Dios ay Mangesarakan kan chitaku. ⁴Laraychuna as solet ay maesarkan nan am-in ay tataku ya maammuwancha us nan tit-iwa maepangkep kan hiya. ⁵Tay us-usa nan Apo Dios ya us-usa nan nuntotong-an nan tataku ya kan Apo Dios. Hiya hi Cristo Jesus ay nunfialin as taku. ⁶Inchatna nan achorna ta mawayawayaan nan am-in ay tataku. Naekaman na as nan ustу ay timpu ay pinilen Apo Dios, ya hiyachi nan kail-an nan layadna ay maesarkan koma nan am-in ay tataku. ⁷Isunga piniliyak kan Jesus as usa ay apostolna ya mun-ekaskasaba ta uyku isuru as nan chiyuycha Gentil nan tit-iwa ay maepangkep kan hiya ta omafurotcha. Chak ifiakia nan tit-iwa. Achiyak cha munkutkutum.

⁸Laraychok ngarud ay nan lanaraki nan mangepanguru as kararagyu henan am-in ay maam-amongan nan chiyuycha omaafurot kan Cristo, ngem masapor napudnucha kan Apo Dios, ya maid fungfungatcha winnu maid makisumsumaancha as nan mangetag-uyancha as limacha ay munkararag.^b

⁹Kun pay us nan fianafiai, laychok us koma ay munfiachucha as nan maifiakiay ay fiachu kan chicha, fiakun nan chiyuy kafiafiai. Achicha koma labsun ay mang-ar-arkos as foockha as fialetok winnu perlas, ya achicha munfiachu as nunkangina.^c ¹⁰Kuncha at koma ekaman nan anam-ammay, tay chatona nan ustу ay cha atuatun nan fianafiai ay mangali un nadiosan chi panagfiyagcha. ¹¹As nan chumngoran nan fianafiai as nan kalen Apo Dios, masapor kumikinakcha ay munachar, ya kuncha yangkiay epapanaag nan cha maisursuru.^d ¹²Achek eparufus ay isuruwan ya etorayan nan fianafiai nan lanaraki. Masapor kuncha kumikinak. ¹³Tay hi Adan nan enmon-ona ay finayang Apo Dios, haat hi Eva. ¹⁴Fiakun hi Adan nan naallilaw, ngem nan fiafiai ay asawana. Isunga nan fiafiai nan enmon-ona ay finmasor kan Apo Dios.^e

^a 1:20 1 Co. 5:5 ^b 2:8 Sal. 141:2; 143:6 ^c 2:9 1 Ped. 3:3 ^d 2:11 1 Co. 14:34-35

^e 2:14 Gen. 3:6, 13; 2 Co. 11:3

¹⁵ Hiyana nan kiapúna ay mapalikiatan nan fianafiai ay omanak. Ngem maesarakancha challu mu iturturuycha ay omafurot kan Apo Dios, manglayayad as nan pachongcha ay taku, mangunud as nan nasantowan ay panagfiyag, ya naannadcha's nan chacha at-atun.

Nan Chiyucha Mange pangpanguru As Nan Chiyucha Iglesia
(1 Tim. 5:17-25; Tit. 1:5-9; 1 Ped. 5:1-4)

3 ¹ Tit-iwa nan kanancha ay nan taku ay manglayayad ay munfialin as mange pangpanguru as nan iglesia at napateg ay chunu nan laraychuna. ² Kiapú ta napateg chi ay chunu, masapor ay nan mange pangpanguru as nan iglesia at maid maepafiasor kan hiya. Masapor us us-usa nan asawana. Naonngan hiya ya maetporana nan laylaychun nan achorna. Masapor maichayaw chi ukialina. Masapor us ammuna ay munmangili ya naraing ay mun-isuru. ³ Achi futtang hiya ya achi omaabkor, ngem kun at naanos ya achi makisumsuma. Masapor achi naakum as siping. ⁴ Masapor us kafaelana ay mange pangpanguru ay ustu as nan pamilyana, ya kafaelana ay mange paafurot as nan an-akna kan hiya. Masapor us rispituwuncha ay ustu hiya. ⁵ Tay mu achina ammu ay mange pangpanguru as nan mismu ay pamilyana, anan atuna ay mange pangpanguru as nan iglesian Apo Dios? ⁶ Masapor fiakun kaetaptapi as nan pammati, tay atun at mu pomangas, at hiyasa nan mangekeddengantu Apo Dios kan hiya ay machusa ay kaman as nan naekaman kan Satanás. ⁷ Masapor us rispituwun chi achi omaafurot hiya ta achi maifiafain ya achi makna as nan sil-ub^f Satanás.

Nan Chiyucha Fumadfiachang As Nan Iglesia

⁸ Nan chiyucha us fumadfiachang as nan chiyucha mange pangpanguru as nan iglesia at masapor maifilangcha as marispitu, ya achicha nangutum. Masapor achicha futtang, ya achicha naakum as siping.^g ⁹ Masapor iturturuycha ay omafurot as nan kenatit-iwa ay maepangkep as nan pammati ay enpakaammon Apo Dios, ya nacharos us chi numnumcha. ¹⁰ Masapor mapachascha on-oná ta mu maid maanapan as maepafiasorancha at mafialinchá ay munserfi as fumadfiachang. ¹¹ Nan as-awacha^h us at masapor maifilangcha as marispitu. Masapor achicha omekak-akak-ali. Masapor maetporcha nan laylaychun nan achorcha, ya matalekcha as nan am-in ay atuncha. ¹² Nan usa ay fumadfiachang at masapor kun usa nan asawana, ya kafaelana us ay mange pangpanguru ay ustu as nan an-akna ya tapina pay ay membron nan pamilyana. ¹³ Nan chiyucha fumadfiachang ay munserfi ay ustu

^f 3:7 2 Tim. 2:26 ^g 3:8 Rom. 16:1; Filip. 1:1 ^h 3:11 Nan usa pay ay laychun tona ay kanan at nan fianafiai ay fumadfiachang as nan iglesia.

at maarachantu nan rispiton nan iib-acha kan chicha, ya kaskasincha tumurud ay mangepakaammu as nan maepangkep as nan pammaticha kan Cristo Jesus.

Nan Kenatit-iwan Nan Pammati Takú

¹⁴Kunku pay cha isurat na, chak us challu namnamaun ay achi mafiyag at omaliyak kan he-a. ¹⁵Ngem mu wachay mapas-iwak, nan nauy suratku nan mangifiakia kan he-a as nan ustу ay unuchun nan usa ay omaafurot as nan pamilyan Apo Dios. Nan laychok ay kanan at nan iglesian nan matataku ay Apo Dios ay hiyasa nan tukud ya pugnad nan kenatit-iwa ay maepangkep kan Cristo. ¹⁶Maid mangesaot as nan kenaamud nan cha takú ab-afurotun ay maepangkep kan Cristo ay chaan naepakaammu ad pus-uy, ngem nauy nan enpakaammon Apo Dios ad wani:

Nunfalin hi Cristo as taku.

Penaneknekan nan Espiritu nan kenalintigna.

Inil-ilan nan anghelles hiya.

Naekaskasaba nan maepangkep kan hiya henan am-in ay nasyon,
at wachacha nan enmafurot asna's luta.

Haat maetag-uy hiya henan machaychayaw ay kawad-an Apo Dios.

Nan Achi Tit-iwa Ay Mun-isursuru

4 ¹Narawag nan ifiagfiakian nan Espiriton Apo Dios ay as tapen chi urkiw at wachacha nan mankug as nan pammaticha. Omafurotchantu as nan chiyuycha omaallilaw ay anennet, at unuchuncha nan isursurucha. ²Nan nauycha ay sursuru at murpu as nan pakamankaman ya nunkangutum ay tataku. Nan numnumcha at nachachael ay kaman naatongan as lanchok. ³Chatona nan tataku ay mangepawa as omasaw-an ya mangkakanan as tapen nan makan. Ngem finayang Apo Dios chaná ay makan ta awatun ya kanun nan chiyuycha omaafurot ay nangammu as nan kenatit-iwa mu munyamancha on-on a kan hiya.ⁱ ⁴Tay am-in ay finayang Apo Dios at ammay, isunga maid maachi mu munyaman takú ay mang-awat.^j ⁵Tay mu atun takú sa, maifilangcha as ammay babaen as nan kalen Apo Dios ya kararag takú.

Nan Ammay Ay Fiabfiaarun Cristo Jesus

⁶Mu isurom chaná ay filfilin as nan iib-a ay omaafurot, munfialinkantu as ammay ay munserserfi kan Cristo Jesus, ya cham us epaila ay naawatam nan kenatit-iwa ay maepangkep as nan pammati takú ya

ⁱ 4:3 Gen. 1:29-30; 9:2-3; Mar. 7:19; Ara. 10:15 ^j 4:4 Gen. 1:31; Rom. 14:14;

1 Co. 10:25-26

maepangkep as nan ammay ay sursuru ay inun-unudmu. ⁷Achim cha chungchungrun nan chiyucha pinupus-uy ay es-estorya ay maid kotkotokcha ya achi nadiosan. Ngem kunmu at epaingsa ay mangunud as nan nadiosan ay panagfiyag. ⁸Manuwat, tay wacha nan akét ay kotok nan mangpakanukian as achor, ngem kaskasin wadwacha nan kotok nan nadiosan ay panagfiyag, tay enkaren Apo Dios ay gun-gunaana chitaku fiakun yangkiay as nan fiyag ad wani ngem uray us as nan fiyag as tapen chi urkiw. ⁹Tit-iwa na ay infiakiak, isunga libfengna ay maawat ya maafurot ay maid chuwatchuwa. ¹⁰Isunga epapati takú ay munserfi kan Apo Dios ay matataku in-inkiana, tay entalek takú nan namnama takú kan hiya ay mangesarakan as nan am-in ay tataku, kaskasin as nan chiyucha omafurot kan hiya.

¹¹Nan nauycha infiagfiakiak kan he-a nan ifilinmu ya isurom kan chicha. ¹²Achim eparufus ay elayusan chaká kiapú as nan kenaongam. Ngem kunka at munfialin as munturachan chi omaafurot babaen as nan ukialem ya kalem, layadmu, pammatem ya maid kenaruket as numnummu ya cham atuatun. ¹³Iturturuymu ay mangifiasfiasa as nan Kalen Apo Dios as nan sangwanan nan naaamong ay omaafurot. Hiyana nan ekaskasabam ya isursurom inkiana omaliyak hesa. ¹⁴Achim enganganuy nan inchat nan Espiritu Santo kan he-a ay kafaelam, ngem kunmu at osarun chasa. Nan nauycha kafaelam at naichatcha kan he-a as nan nangifiag-an nan chiyucha pomapadtu ay hiyasa nan kafaelam ya as nan nangepatayan nan chiyucha mangepangpanguru as limacha kan he-a. ¹⁵Nunumnum ya aasekasuwum chasa ta wachay mangilan nan tataku ay cha matapiyan nan kafaelam. ¹⁶Il-ilauum nan ukialem ya nan isursurom. Tay mu hiyasa nan epapasnekmu ay atun at fiakun yangkiay nan achormu nan esarakam ngem uray us nan chiyucha manmanngor kan he-a.

Nan Kalibfengan Nan Mangepangpanguru As Nan Iib-a Ay Omaafurot

5 ¹Achim sengsengaran nan papanguruwam ay lanaraki, ngem kunmu at iyam-amma ay maketagtakiatfor kan chicha ay kaman chicha nan amam. Ifilangmu nan chiyucha lanaraki ay en-enauchem as kaman iib-am ay lanaraki. ²Ifilangmu us nan chiyucha papanguruwam ay fiabfiafiai as kaman enam, ya nan chiyucha fiabfiafiai ay en-enauchem as kaman iib-am ay fianafiai ay maid kenaruket as numnummu ya as nan cham atuatun.

³Masapor us rispituwum ya fiadngam nan chiyucha ellakas ay maid mangaywan kan chicha. ⁴Ngem mu wachay an-akcha winnu ap-ucha, masapor suruwun nan pamilyacha ay nan on-onauncha as nan munserserfiyancha kan Apo Dios at nan mangay-aywanancha as nan pamilyacha. Tay as nan mangekamanancha as sa at maafuscha

nan en-enat nan chanakchakorcha ya ap-ucha kan chicha. Mu hiyasa nan atuncha, malaylaychan hi Apo Dios. ⁵Nan ellakas ay maid paat mangaywan kan hiya at maid kasina namnamaun ay chumawatan as fiachang mu achi kan Apo Dios yangkiay. Isunga iturturunya ay munkarkararag ya chumawchawat as fiachangna as inurkiw ya lenafi. ⁶Ngem nan ellakas ay kun yangkiay nan laylaychun chi achornay anapuna at kaman nanatuy uray mu natataku. ⁷Ifilinmu chaná as nan chiyuchya omaafurot ta maid maepafiasor kan chicha. ⁸Tay mu wachay omaafurot ay achi mangfiachang as iib-ana, kaskasin nan mismu ay pamilyana at chinukkiana nan pammatica. Maifilang hiya as kaskaskasin mangisiw mu nan chiyuchya achi omaafurot.

⁹As nan lestaan nan chiyuchya ellakas, nan maelestá yangkiay ay mafiadngan at nan chiyuchya muntawwun as unum puru ya nasorok ay chaan kasin omas-asawa.^k ¹⁰Masapor ammay chi kachamchamakiancha as nan am-in ay en-enatcha kaman kan chatona: Enaywanancha ay ustú nan an-akcha, nunmangmangilicha, napakumbabacha ay nunserserfi as nan tatakon Apo Dios, finadfiadngancha nan chiyuchya maliglikiatan, ya inturturuya ay nangekamkaman as kumpurmi ay ammay.

¹¹Ngem achiyu etapi as nan lestaan nan chiyuchya chaan pay narakay ay ellakas. Tay mu umchan nan layadcha ay kasin omasawa at enganuycha ay munserfi kan Cristo. ¹²Mu hiyasa nan atuncha, makafiasorcha, tay chaancha tenongpar nan emmon-oná ay enkaricha kan Cristo. ¹³Nan usa us at epaingsachay kenapadsok, ya itukiachay likud as kaaoafong. Fiakuncha pay yangkiay napadsok, ngem itukiachay ay mangapaapat as maepangkep as tapina ay tataku, ya makififiyangcha as cha at-atun chi iib-acha. ¹⁴Isunga laychok ay kun at omasawa nan chiyuchya ellakas ay chaan pay narakay ta omanakcha ya asekasuwuncha nan pamilyacha ta maid atun nan chiyuchya kafusor takú ay mangsot kan chitaku ay omaafurot. ¹⁵Nan mangifiag-ak as na at kiapú ta wachacha nan tapina ay ellakas ay chakus nankug kan Cristo, at inmunudcha kan Satanas. ¹⁶Mu wachay omaafurot ay fiafiai ay nakin ib-a as nan chiyuchya ellakas, hiya nan mangaywan kan chicha ta achi mapalikiatan nan iglesia ta wachay atun tona ay iglesia ay mangfiachang as nan tapina ay ellakas ay maid paat mangaywan kan chicha.

¹⁷Nan chiyuchya mangepangpanguru ay mangenonongnong ay ustú as chunucha at maifilangcha ay maichayaw ya masapor malagfuwancha ay ustú, kaskasin nan chiyuchya mangepapasnek ay mangekasaba ya mangisuru as nan Kalen Apo Dios. ¹⁸Tay wacha nan naisurat as nan Kalen Apo Dios ay kanana,

^k 5:9 Rom. 16:1

“Achim fudfuchan nan tapak nan fiaka as nan chana
mangikiatkiatinan ay mang-elek as pakuy ta wachay atuna ay
mangan.”^l

Kanana us, “Nan munlagfu at libfengna ay malagfuwan.”^m

¹⁹Mu wachay taku ay mangepfiasor as nan mangepangpanguru, achim afurotun hiya mu maid paat chuwa winnu turu ay tistigu. ²⁰Kun pay nan chiyucha finmasor ya achi munfiafiawi, sengaram chicha as nan kaongoran nan omaafurot ta umugyatcha us nan tapina ay mangunud kan hiya.ⁿ

²¹Ifilinku kan he-a as nan sangwanan Apo Dios ya Cristo Jesus ya as nan sangwanan nan nasantowan ay anghelos ay tongparum chaná ay filfilin ay mapapchong nan am-in ay atum as nan uray ngachana ay taku. O, maid pasis-iyau. ²²Achika munkiakianat ay pumili as munfialin as mangepangpanguru as nan chiyucha omaafurot. Achika maketaptapi as nan fiasor chi tukún. Il-ilaum ta nacharos nan panagfiyagmu.^o

²³Fiakun yangkiay chanum nan cham ig-ikopun, ngem umikopka as hen-anak-et ay fiayas ta akiasana nan saket nan putom ya tapina pay ay kankanayon ay putputukum.

²⁴Wachacha nan tapina ay tataku ay naraka ay maila nan finmasorancha, ya ammu takú ay machusachantu. Ngem as nan tapina at maila yangkiay as kasin. ²⁵Kaman us as nan anam-ammay ay cha at-atun chi taku at naraka ay maila, ngem as nan tapina at achi, ngem mailantu challu as kasin.

6 ¹Nan am-in ay mafiabfiaor ay omaafurot at masapor rispituwuncha ay ustu nan amocha as nan am-in ay atuncha ta maid kas-otan Apo Dios ya nan sursuru takú. ²Nan chiyucha mafiabfiaor ay omaafurot ay nakin amo as omaafurot at masapor achicha elalayusan chicha kiapú ta ib-acha chicha ay omaafurot. Kuncha at kaskasin paammayun koma nan atuncha ay munserfi kan chicha, tay nan chiyucha amocha ay mang-awat as nan fiachangcha at ib-acha chicha ay omaafurot ay laylaychuncha. Chatona nan masapor ay isurom ya itukunmu as nan omaafurot hesa.

Nan Achi Tit-iwa Ay Sursuru Ya Nan Munlayad Ay Fumaknang

³Mu wachay taku ay mangisuru as tukún ay achi maiyunud as nan ustu ay insursuron Apo takú ay Jesu Cristo ya achi maiyunud as nan maepangkep as nan nadiosan ay panagfiyag ⁴at napangas ya maid ammun. Kuna laychun yangkiay ay cha makesongsongfiat ya makisumsuma as maepangkep as nan laychun ay kanan nan kali ay

^l 5:18 Deut. 25:4; 1 Co. 9:9 ^m 5:18 Mat. 10:10; Luc. 10:7 ⁿ 5:20 Mat. 18:15-20

^o 5:22 1 Tim. 4:14; 2 Tim. 1:6; Ara. 6:6; 13:3

munlumu as apos, munsosongfiatan, omekak-aliyan ya mangotettet ay sospetcha,⁵ ya kanayon ay sossosek as nan tataku ay nachachael chi numnumcha. Maid ammucha as nan kenatit-iwa ay maisursuru. Ka-anancha un fumaknangcha mu nadiosan nan panagfiyagcha.

⁶ Tit-iwa met ay ongor nan maaran nan taku ay nadiosan chi panagfiyagna mu mapnek hiya as nan wacha kan hiya. ⁷Tay as nan naiyankan takú asná's luta at maid uy takú inyali, ya mu matuy takú, maid us uy takú etakin.^p ⁸ Isunga mu wachay ommat as kanun ya fiachu takú, mapnek takú koma.^q ⁹ Ngem nan chiyuycha munlayad ay fumaknang at narakacha ay iyafud chi sulisug ay kamancha nakna as nan kenamaid am-ammu ya chumachael ay laylaychun. Chatosa nan mangiyuy kan chicha as nan chusa ay maid patingkiana. ¹⁰Tay nan layad as siping yangkiay at hiyasa nan kurpuwan chi am-in ay kenamangotettet. Kiapú ta ongor chi layadcha as siping, wachacha nan tapina ay nankug as pammaticha. Nan nunfianakian tosa ay enatcha at ongor chi ngunguyuscha.

Nan Anongos Ay Tukun Pablo

¹¹ Ngem he-a Timoteo ay usa ay munserserfi kan Apo Dios, achim atun chasa am-in. Kunmu at epapati ay mangekaman as nan kenalintig ya nadiosan ay panagfiyag. Iturturuymu ay omafurot kan Apo Dios. Laylaychum hi Apo Dios ya nan iib-am. Eta-unmu nan likiatmu, ya anosam nan iib-am. ¹² Epapasnekmu nan kafiaelam ay mangafurot kan Apo Jesus ay kaman as nan cha makeab-abfiak ay mangepapasnek ay tomagttag ta mangafiak. Maepachongka kan tona ya kokompotka as nan fiyag ay maid patingkiana. Tay hiyana nan kiapúna ay enayakian chaká kan Apo Dios as nan nangifiag-am as pammatem as nan sangwanan nan ongor ay tataku. ¹³ As nan sangwanan Apo Dios ay umid-ichat as fiyag chi ka-ichin ya as nan sangwanan Cristo Jesus ay nangepaneknek as nan kenatit-iwa kan Poncio Pilato, ifilinku na kan he-a: ¹⁴ Masapor afurotum nan am-in ay naifilfilin kan he-a ya ilaum ta achi makaskaslangan sa as achi tit-iwa ya maid kas-otana inkiana as nan urkiw ay munfiangchan Apo takú ay Jesu Cristo. ¹⁵ Munfiangadtu hi Apo Jesus as nan ustу ay urkiw ay pinilen Apo Dios. Hi Apo Dios nan machaychayaw ya hiya yangkiay nan Mangetoray as nan am-in. Hiya nan Aren chi kaari-ari ya Ap-apon chi kaap-aap-apu. ¹⁶ Hiya yangkiay nan achi matmatuy. Nan kawad-ana at achi mafialin ay sag-unun, tay sumili as solet. Maid taku ay nangila kan hiya, ya kun challu maid makaila kan hiya. Sapay koma ta maichayaw hiya ya muntoray in-inkiana! Amen.^r

^p 6:7 Job 1:21; Ecl. 5:15 ^q 6:8 Prov. 30:7-9; Mat. 6:25-33; Luc. 12:22-31

^r 6:16 Sal. 104:2; 1 Jn. 1:5

¹⁷Filinum nan nunkafiaknang asna's luta ta achicha munpangpangas. Ifilinmu us ta fiakun nan kenafiaknang ay naraka ay malitaw nan uycha nanamnamaun, ngem kun at hi Apo Dios ay maid ek-ekotna ay mangid-ichat kan chitaku as am-in ay mangepalaylayad kan chitaku. ¹⁸Ifilinmu pay kan chicha ta nan ammay yangkiay nan atuncha as nan iib-acha ta fumaknangcha as anam-ammay ay cha atuatun. Achicha koma iyekot nan kenafiaknangcha, ngem ifingaycha as nan iib-acha.^s ¹⁹As nan mangekamanancha's sa, chacha amongun nan tit-iwa ay kenafiaknang ad chaya ay munfialin as kaman kunug ay pugnadcha as kasin ta kokompotcha as nan tit-iwa ay fiyag ay maid patingkiana.

²⁰Timoteo, masapor aywanam nan naetalek kan he-a. Achawwiym nan achi nadiosan ay ap-apat ya nan fiakun tit-iwa ay sososek ay kanancha un kenasilib, ²¹tay wachacha nan tapina ay tataku ay nangali un wacha chi ay kenasilib kan chicha. Kiapú as na, natingiwcha, isunga enmachawwicha as nan pammaticha.

Sapay koma ta mawawacha kan chakayu am-in nan grasyan Apo takú ay Jesu Cristo.

^s **6:18** 1 Tim. 2:10; 2 Tim. 2:21; Tit. 3:1, 8, 14